

ТРАНСМЕДИЈАЛНЕ СЕОБЕ
ИСАКОВИЧА: ПЕТРОВИЋЕВ
ДИЈАЛОГ С ЦРЊАНСКИМ

Кључне речи: *Сеобе*, роман, филм, адаптација, екранизација, транс-медијалност, А. Петровић, М. Црњански.

Апстракт: Велики и важан део стваралаштва редитеља Александра Саше Петровића чине адаптације литерарних дела. Петровић је писао сценарија инспирисан књижевношћу (Исаковића, Достојевског, Бабела, Греја, Леонова, народном песмом *Бановић Сирахиња*), адаптирао литературу за позориште (Булгаков) и снимао филмове на основу неких од најзначајнијих романа XX века (*Мајстор* и *Марјариша* Михаила Булгакова, *Грујни њоршреј с дамом* Хајнриха Бела и *Сеобе* Милоша Црњанског). У аутопоетичким промишљањима Петровић је истицао да се брак између литературе и филма не може развести, а својом основном режијском карактеристиком сматрао је надградњу литерарног визуелним и визуелног литерарним. Међу Петровићевим екранизацијама, *Сеобама* припада вишеструко значајно место: замишљене су као синтеза и круна његовог стваралаштва, али и као сумирање личних трагања за смислом и слободом. *Сеобе* Александра Петровића биће посматране у контексту проблема трансмедијалности и адаптације, у контексту односа са једним од највећих писаца домаће литературе и у контексту редитељевих претходних филмова, политичког *Zeitgeist*-а и приватне историје. Иако у критици и академској јавности виђене као „истинско ремек дело” и „значајно наслеђе земље и система који више не постоји”, *Сеобе* су завршиле као „несрећан пројекат” и до данас „неоткривен филм”.